

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev nr 3/2015

EU-enheten vid Ålands landskapsregering
informerar om vad som händer på EU-nivå.

EU-krönikan

Under våren har arbetstakten i Bryssel ökat och EU-kommissionen har presenterat en rad handlingsplaner för att förverkliga sina politiska målsättningar. Bland dessa finns tyvärr inte ökad transparens, en fråga som borde vara högre prioriterad.

Lobbying kan ha en negativ klang för oss i Noden, men för mig är det självklart att de som berörs av en föreslagen lagstiftning ska ha möjlighet att föra fram sina åsikter. Etisk och transparent lobbyism kan höja lagstiftningens kvalitet. Så lobbyism i sig är inte problemet. Det svåra är att få ut den i ljuset. Organisationen Transparency International publicerade i mitten av april en rapport om lobbyism i Bryssel där EU:s institutioner Europaparlamentet, rådet och kommission fick knappt godkänt.

Av dessa tre är parlamentet bäst i klassen. Utskottsmöten kan följas via live-streaming och under omröstingar i plenum kan det föras register för exakt hur parlamentarikerna röstade. Det är långt mer än vad de flesta nationella parlament kan erbjuda. För kommissionen och europaparlamentet finns ett transparensregister där företag och frivilligorganisationer som vill ha tillgång till tjänstemän och beslutsfattare får skriva upp sig. På så sätt förs protokoll över vem de träffar. Det svarta fåret i gruppen är rådet, där EU-ländernas regeringar samordnar sin ståndpunkt. Här publiceras inga mötesprotokoll, det finns inget lobbyismregister eller möjlighet att delta i möten. Ministrarna företräder sina medborgare och måste kunna ställas till svars för beslut de ingår.

Ett gemenast problem för alla tre institutioner är den sista delen av EU:s beslutsprocess, då ett kompromissbeslut tas genom förhandlingar mellan rådet och parlamentet. Dessa så kallade trialoger sker bakom lyfta dörrar. Inga gemensamma protokoll förs och efter lite kohandel enas man om en ny lagstiftning som berör 500 miljoner européer. Under den förra mandatperioden hölls över 1500 trialoger, så det är ingen liten verksamhet. I veckan meddelade EU:s Ombudsman, irländska Emily O'Reilly, att hon ska se över hur dessa förhandlingar kan öppnas upp. Det är en inte en dag för tidigt.

Men i slutändan räcker det inte med transparens för att öka insynen i EU:s beslutsfattande. Det krävs också ett genuint intresse från EU-länderna att delta i arbetet. Idag är uppfattningen att nationella parlament har större möjlighet att stoppa lagstiftning från EU, än att påverka innehållet. Genom att öka parlamentets roll i den nationella beslutsprocessen i EU-ärenden kan besluten komma närmare medborgarna. Vilket måste vara syftet med hela den här övningen.

Trevlig helg!

Julia Lindholm, landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Handelsavtal mellan EU och USA

Frågan om frihandelsavtalet mellan EU och USA, det så kallade TTIP-avtalet, lever vidare. Efter stora demonstrationer mot avtalet har förhandlingarna dragit ut på tiden. I veckan gav dock Europaparlamentets handelsutskott tummen upp för kommissionen att fortsätta förhandlingarna. Utskottet gav även stöd till den omstridda ISDS klausulen, en tvistlösningsmekanism för stater och företag att lösa eventuella dispyter. Däremot vill utskottet se mer transparens och rättslig säkerhet i klausulen, vilket nu EU-kommissionen ska ta med sig inför kommande förhandlingarna med USA. [Här](#) finns mer information om utskottets position.

Bekämpa skatteflykt

En av kommissionens prioriteringar för 2015 är att bekämpa skatteflykt och skattebedrägeri. Skattefrågor är medlemsländernas behörighet, men kommissionen vill höja ambitionsnivån. Redan den 18 mars presenterade kommissionen ett reformpaket för skattetransparens, som bland annat innehåller automatiskt informationsutbyte mellan medlemsstater om gränsöverskridande skattebeslut. Tidigare i veckan diskuterade kommissionärerna en ny handlingsplan för företagsbeskattning inom EU, och som ska presenteras i mitten av juni. Syftet är att skapa ett mer tillväxtfrämjande skattesystem.

Till stora delar ska handlingsplanen utgå från det arbete som redan gjorts på internationell nivå för bekämpning av urholkning av skattebasen och överföring av vinster. Bland kommer kommissionen föreslå ett system där det land där vinsten är genererad också blir det land som tar ut skatt. Dessutom försöker kommissionen starta om förhandlingarna om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas (CCCTB) på EU-nivå. CCCTB har under flera år diskuterats på EU-nivå, men arbetet lades på is på grund av politisk oenighet. Läs mer [här](#).

Bättre lagstiftning

I mitten av maj presenterade kommissionen en agenda för bättre lagstiftning. Beslutsfattarna inom EU får ofta kritik för att peta i småsaker, och syftet med reformpaketet är att presentera lagstiftningsförslag där det finns ett tydligt mervärde i att samarbeta. Den här målsättningen syntes redan i kommissionen arbetsprogram för 2015; programmet innehåller endast 23 nya initiativ jämfört med de årligen 130 förslagen under förra kommissionen.

Reformpaketet ska försöka öka öppenheten och insynen i EU:s beslutsprocess och att ordentliga konsekvensanalyser görs innan kommissionen presenterar förslag på ny lagstiftning. Lagstiftningsprocessen i EU är ett samarbete mellan Europaparlamentet och rådet, och för att förändra processen krävs att de andra institutionerna är med på noterna. [Här](#) kan du läsa mer om kommissionens arbete.

Aktuella frågor för landskapsregeringen

Landskapsregeringens EU-enhet bevakar lagstiftningsprocessen i Bryssel och tillsammans med förvaltningens avdelningar identifieras initiativ från kommissionen som är viktiga för Åland. Här under är en kort sammanfattning över några av de aktuella ärendena. Om du vill veta mer om något ärende är du alltid välkommen att kontakta oss.

- Kommissionen presenterade i slutet av april en översyn av beslutsprocessen för genetiskt modifierade organismer (GMO). Ambitionen är att göra besluten mer demokratisk genom att kommissionens livsmedelsmyndighet inte skulle kunna ta beslut om att auktorisera en GMO-gröda om en majoritet av medlemsstaterna är emot detta. I det nya förslaget ges medlemsstaterna mer att säga till om i beslutsprocessen. Både miljöorganisationer och handelspartners är kritiska till kommissionens förslag som de anser kan äventyra kompromissen om GMO som efter flera års förhandling blev antagen i januari i år. Nu väntar en snårig beslutsprocess mellan Europaparlamentet och rådet. Läs mer [här](#).

- Kommissionens förslag om standardiserade regler för ekologisk produktion framskrider sakta framåt. Om inte Europaparlamentet och rådet kan fatta beslut innan sommaren dras kommissionen tillbaka förslaget. På ministerrådsmötet den 11 maj försökte jordbruksministrarna enas om en allmän riktlinje, men det lyckades inte eftersom man inte kunde enas om kontroll av den ekologiska produktionen samt gränsvärden för otillåtna ämnen i ekologiska produkter. Ministerrådsmötet i juni är nästa chans att enas om en allmän riktlinje. Du kan läsa mera [här](#).

- Arbetet med förslaget om en flerårig förvaltningsplan för torsk, sill/strömming och skarpsill i Östersjön går framåt i bra takt. Planen ska främja och säkerställa ett hållbart fiske i Östersjön och är den första av sitt slag som omfattar flera arter och löper över flera år. Rådet och Europaparlamentet har antagit sina respektive ståndpunkter och i början av juni börjar förhandlingarna om den slutliga lagtexten. Läs mera [här](#) (kommissionen), [här](#) (Europaparlamentet) och [här](#) (rådet).

På agendan

Den 3 juni diskuterar kommissionärerna EU:s framtida socialpolitik, och Regionkommittén håller plenarsammanträde i Bryssel.

Den 9 juni firas Ålands självstyrelsedag också i Bryssel. EU-enhetens Brysselkontoret ordnar en mottagning vid Finlands representation för politiker och tjänstemän intresserade av Åland.

Den 8-11 juni är Europaparlamentet i Strasbourg för plenarsession där bl.a. klimatavtalet i Paris och frihandelshandelsavtalet med USA finns på agendan.

Den 16-18 juni är Julia Lindholm på Åland igen för att diskutera aktuella EU-ärenden med kollegor vid landskapsregeringen och andra intressenter som berörs av EU-lagstiftning.

Den 25-26 juni hålls ett toppmöte i Bryssel där EU:s stats- och regeringscheferna bl.a. ska diskutera säkerhetsläget i EU:s närområden samt Storbritanniens utlovade folkomröstning om EU-medlemskapet.

Kontakta oss gärna per epost julia.lindholm@formin.fi, telefon +32 2 2878 459 eller via vår Facebook-sida [Åland i EU](#).